

1. ΤΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ 2017

Μέσο: TA NEA

Ημ. Έκδοσης: . . . 07/12/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 07/12/2023

Σελίδα: 12

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

«Το σύνδρομο 2017»

NEWS ANALYSIS

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Ενα φάντασμα-σύνδρομο πλανάται πάνω από τη σημερινή επίσκεψη του προέδρου Ταγίπ Ερντογάν στην Αθήνα: το σύνδρομο του 2017, να μην επαναληφθεί δηλαδή το προηγούμενο της επίσκεψης του τούρκου προέδρου τον Δεκέμβριο 2017 σε οποιαδήποτε παραλλαγή του. Και μάλλον δεν μπορεί εκ των πραγμάτων να επαναληφθεί. Άλλο 2017, άλλο 2023 σε πρόσωπα, συνθήκες, καταστάσεις. Η επίσκεψη 2017 ήταν η πρώτη τούρκου προέδρου στην Αθήνα ύστερα από 65 χρόνια. Και παρά τις υψηλές προσδοκίες της τότε κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, προσέλαβε εντελώς διαφορετικό, «επεισοδιακό χαρακτήρα» («TA NEA»), καθώς σημαδεύθηκε από μια πρωτοφανή λογομαχία μπροστά στις κάμερες μεταξύ του τότε Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας καθηγητή Προκόπη Παυλόπουλου και του τούρκου ομολόγου του, έξω από κάθε εθιμοτυπικό πλαίσιο.

Βεβαίως ο πρόεδρος Ερντογάν ήρθε τότε στην Αθήνα «φορτισμένος», μόλις ενάμιση χρόνο μετά την απόπειρα ανατροπής του με πραξικόπημα (Ιούλιος 2016) και με ιδιαίτερα ανελαστικές θέσεις πάνω σε όλο το πλέγμα των θεμάτων της ελληνοτουρκικής αντιπαράθεσης, περιλαμβανομένης και της Συνθήκης της Λωζάννης. Ο Έλληνας Πρόεδρος, από την πλευρά του, με εμβριθείς νομικές γνώσεις και προσωπικές απόψεις πάνω στις ελληνοτουρκικές σχέσεις αμόλυπτης καθαρότητας, έκρινε ότι η εθιμοτυπική συνάντησή του με τον πρόεδρο Ερντογάν αποτελούσε ευκαιρία για την προβολή των ελληνικών θέσεων και την κατεδάρση της έκνομης τουρκικής επιχειρηματολογίας σε απευθείας μετάδοση με λόγο περίτεχνα νομικό. Κατά κάποιον τρόπο ήταν ως εάν να ήθελε να δώσει στον Ερντογάν ένα μάθημα. Ο Έλληνας Πρόεδρος αναφέρθηκε μεταξύ άλλων στη Συνθήκη της Λωζάννης και γιατί «δεν χρειάζεται αναθεώρηση, δεν αφήνει περιθώρια ούτε για γκρίζες ζώνες και ρυθμίζει τα θέματα για μειονότητες...». Ο πρόεδρος Ερντογάν άδραξε την ευκαιρία για να ανταπαντήσει με τα επιχειρήματά του (επικαιροποίηση Λωζάννης, κ.λπ.) επί ελληνικού εδάφους και εντός Προεδρικού Μεγάρου, με αποτέλεσμα να προκύψει ένας... δημόσιος προεδρικός καβγάς. Τα επιχειρήματα που εξέφρασε ο Έλληνας Πρόεδρος ήταν βεβαίως σε γενικές γραμμές οι επίσημες ελληνικές θέσεις, διατυπωμένες ωστόσο με τον ιδιαίτερο λόγο του καθηγητή Νομικής Πρ. Παυλόπουλου. Το κείμενο ερώτημα είναι εάν ο Έλληνας Πρόεδρος θα έπρεπε ή όχι να μπει στη δημόσια αυτή αντιπαράθεση χωρίς εθιμοτυπική υποχρέωση. Εκ του αποτελέσματος κρίθηκε ως πολιτικό λάθος που ακύρωσε τη σημασία της επίσκεψης και που δεν πρέπει να επαναληφθεί.

Και μάλλον δεν θα επαναληφθεί. Σήμερα τα πρόσωπα είναι διαφορετικά, όπως και οι συνθήκες και προθέσεις των πρωταγωνιστών, περιλαμβανομένου και του προέδρου Ερντογάν («Φίλε Κυριάκο, δεν σας απειλούμε, αν δεν μας απειλήσετε», σε συνέντευξη-ποταμό Ερντογάν στην *Καθημερινή*, στην οποία απουσιάζει παντελώς η λέξη Λωζάννη!, 6/12). Αν και ο τελευταίος παραμένει ενστικτωδώς αυθόρμητος και απρόβλεπτος. Ενώ σε γενικότερο επίπεδο θα πρέπει επίσης να έχει κατανοηθεί ότι η θεσμική διπλωματία και, πολύ περισσότερο, η διαπραγμάτευση δεν είναι διαδικασίες που διεξάγονται δημόσια. Αυτό δεν σημαίνει αδιαφάνεια ούτε ότι δεν θα πρέπει δημόσιως να προβάλλονται οι θέσεις και τα επιχειρήματα από τους αρμόδιους θεσμικούς φορείς για να διαλύονται μύθοι, ιδεοληψίες ή έωλες αξιώσεις. Αλλά το περιεχόμενο του δημόσιου θεσμικού λόγου, ιδιαίτερα στο πλαίσιο της διπλωματικής διαδικασίας και διαπραγμάτευσης, θα πρέπει εξ ορισμού να οριοθετείται με αναφορά στους στόχους και τα αποτελέσματα που επιδιώκονται. Και σήμερα επιδιώκεται η εξομάλυνση.

Ο καθηγητής Π.Κ. Ιωακειμίδης είναι πρώην πρεσβευτής - συμβούλος του ΥΠΕΞ, μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής του ΕΛΙΑ-ΜΕΠ και research assistant του LSE.